

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”

Факультет іноземних мов
Кафедра світової літератури та російського мовознавства

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ
КУРСОВИХ РОБІТ ТА КРИТЕРІЇ ЇХ ОЦІНЮВАННЯ

для підготовки слухачів першого рівня вищої освіти (бакалаврів)

напряму / спеціальності 014 Середня освіта. Мова і література (російська,
англійська)

Старобільськ – 2021

РОЗРОБНИКИ МЕТОДИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ:

Мінаєва Е.В., доцент кафедри світової літератури та російського мовознавства, кандидат філологічних наук, доцент;

Шпетна С.А., доцент світової літератури та російського мовознавства, кандидат педагогічних наук, доцент.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Дмитренко В.І. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри світової літератури та російського мовознавства ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Перова С.В. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії та практики перекладу ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
світової літератури та російського мовознавства

Протокол № 1 від 31.08.2021

Завідувач кафедри

 (В.І.Дмитренко)

Методичні рекомендації щодо виконання кваліфікаційних завдань та критерії їх оцінювання для студентів спеціальності – 014 Середня освіта. Мова і література (російська, англійська). Старобільськ. 2021. 21 с.

ВСТУП

Курсові роботи виконуються з дисциплін нормативної частини ОП. На третьому курсі студенти виконують курсову роботу (8 семестр, 3 кредити, 90 годин) з російської/англійської мови і методики викладання іноземних мов.

За своїм змістом робота має навчально-дослідницький характер і повинна відображати теоретичні, аналітичні та практичні знання студентів.

Курсова робота з російської/англійської мови і методики викладання іноземних мов.

передбачає:

- закріплення, поглиблення й узагальнення теоретичних знань та практичних навичок, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного розв'язання конкретного фахового завдання;

- систематизацію та узагальнення навчального матеріалу, орієнтованого на шкільну практику;

- набуття навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою, нормативною документацією, комп'ютерною, електронно-обчислювальною технікою, лабораторним обладнанням, використання сучасних інформаційних засобів і технологій;

- виявлення наукових здібностей студентів і залучення їх до науково-дослідницької й науково-методичної праці.

Робота над курсовим дослідженням сприяє досягненню програмних результатів і забезпечує реалізацію низки компетентностей, як-от:

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Орієнтується в основних чинних законодавчих освітніх документах, типових освітніх програмах різних рівнів з російської, англійської мови, зарубіжної літератури, знає вимоги до результатів навчання за державними стандартами освіти та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності; сформовані уявлення про спеціальність і кваліфікацію вчителя; знає професійні права й обов'язки.

ПРН 2. Знає психолого-педагогічні засади організації освітнього процесу; методи науково-педагогічного дослідження, провідні концепції виховання і навчання, методики психолого-педагогічної діагностики для підвищення ефективності освітнього процесу, сучасні освітні тренди.

ПРН 3. Знає мову професії, термінологію свого фаху, джерела поповнення лексики російської літературної мови, англійської мови; основні умови ефективного мовленнєвого

спілкування, стилі, жанри; технології різних видів лінгвістичного, літературознавчого й методичного аналізу; знає мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку російської, англійської мов, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

ПРН 5. Знає основи цифрових пристроїв, онлайн-сервіси мережі Інтернет; знає правила критичного оцінювання інформації та критерії медіа грамотності; професійні онлайн спільноти та електронні (цифрові) ресурси для безперервного професійного розвитку впродовж життя; мережевий етикет у професійній діяльності; правила безпеки в цифровому середовищі, наслідки впливу цифрової інформації на людину.

ПРН 6. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади організації мовно-літературного освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в контексті модернізації сучасної школи та входження в загальноєвропейський освітній простір (зокрема форми, методи та засоби планування, прогнозування результатів і коригування навчально-виховної роботи, особливості педагогічних технологій і методик особистісно-зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання та розвитку учнів, використання сучасного інформаційно-комунікаційного забезпечення, критерії оцінювання результатів навчання учнів).

ПРН 9. Знає сучасні методи науково-дослідницької, проблемно-пошукової роботи за спеціальністю, вимоги законодавства щодо академічної доброчесності та використання об'єктів авторського права.

ПРУ 1. Уміє застосовувати набуті знання в освітньому процесі, професійному спілкуванні; сприяє опануванню учнями іноземної мови, літератури для вирішення комунікативних завдань у практичних ситуаціях, розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в галузі мовно-літературної освіти.

ПРУ 2. Уміє організувати освітній процес як співпрацю в команді з урахуванням вимог державного стандарту освіти, типових освітніх програм, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб; урахуваючи вікові та індивідуальні особливості учнів, зокрема й осіб з особливими освітніми потребами; застосовувати технології, методи, прийоми, форми, засоби навчання російської, англійської мови і зарубіжної літератури, міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей, навчальних предметів (інтегрованих курсів), сприяти формуванню індивідуальної освітньої траєкторії учнів, оперувати методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури; здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.

ПРУ 3. Володіє методиками білінгвального й інтегрованого навчання мови, дидактикою багатомовності та методикою паралельного вивчення споріднених мов, методикою роботи в гетерогенному (змішаному) навчальному середовищі. Володіє методами і прийомами аналізу мовних одиниць, порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності, сприяє опануванню учнями російської, англійської мов для вирішення комунікативних завдань у життєвих ситуаціях.

ПРУ 4. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури; розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками. Використовує гуманістичний потенціал рідної й зарубіжної літератури для формування духовного світу учнів.

ПРУ 5. Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з російської та іноземної мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти); уміє організовувати діалог і полілог з учнями та іншими учасниками освітнього процесу, поважаючи права людини та суспільні цінності.

ПРУ 7. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності критично оцінювати достовірність, надійність інформації, вплив інформації на свідомість і розвиток учнів; використовувати відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси педагогічного спрямування для професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом, створювати та наповнювати власне е-портфоліо; уникати небезпек в інформаційному просторі; забезпечувати захист і збереження персональних даних; аналізувати досвід роботи вчителів, моделювати елементи педагогічної діяльності.

ПРУ 8. Володіє методами і прийомами науково-дослідницької, проблемно-пошукової діяльності в мовно-літературній освіті, уміє здійснювати наукове дослідження й публічно презентувати отримані результати з урахуванням вимог академічної доброчесності.

ПРК. 1. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу, розуміє й цінує мультикультурність.

ПРК. 2. Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює

власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

ПРК. 4. Забезпечує діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та зарубіжної літератури, створює умови для міжкультурної комунікації.

ПРА 1. Усвідомлює значущість своєї професії, має сформовані ціннісні орієнтири, здатний аналізувати та вирішувати значущі світоглядні проблеми та приймати рішення, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві.

ПРА 4. Усвідомлює необхідність навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту кваліфікацію.

Загальні та фахові компетентності, які формуються у процесі вивчення дисципліни:

ІК. 01. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

ЗК. 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні й комунікаційні технології для виконання завдань у сфері професійної діяльності, зокрема, для пошуку, оброблення інформації з різних джерел (друкованих, цифрових).

ЗК 4. Здатність учитися протягом життя й оволодівати сучасними знаннями; розвивати свій інтелектуальний рівень, розширювати загальнокультурний світогляд на різних етапах професійного зростання.

ЗК 5. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, виконанні професійних завдань, реалізації педагогічних функцій в умовах мінливого освітнього середовища, прийнятті ефективних рішень у професійній діяльності, відповідально ставитись до обов'язків, мотивувати людей задля досягнення спільної мети.

ЗК 6. Здатність до генерування нових ідей (креативність), використання інновацій у професійній діяльності, виявлення та розв'язання проблем, ініціативність та підприємливість.

ЗК 7. Здатність цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві.

ЗК 9. Здатність до критичного, раціонального мислення, толерантності до різних ідей, нових точок зору і фактів дійсності, самооцінки, формулювання відповідної аргументації для розв'язання проблем, усвідомлення необхідності самоосвіти, фізичного вдосконалення, дотримання здорового способу життя з метою реалізації особистісного потенціалу й користі суспільству.

ЗК 10. Здатність до письмової й усної комунікації засобами української, російської й англійської мов; володіння різними видами мовленнєвої діяльності; спроможність розв'язувати комунікативні завдання російською, англійською мовами як усно, так і письмово, удосконалювати мовленнєві навички.

ЗК 11. Здатність працювати в команді та автономно. Здатність планувати власну діяльність, керувати часом, критично оцінювати, аналізувати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності.

ФК 1. Здатність формувати в учнів ключові та предметні компетентності та вміння відповідно до чинних нормативних освітніх документів.

ФК 2. Здатність до розуміння психолого-педагогічних особливостей, умов та чинників ефективної педагогічної діяльності, орієнтації в сучасних мовознавчих та літературознавчих, методичних концепціях, напрямках, підходах, їх аналізу, а також впровадження ефективних інформаційних технологій навчання.

ФК 3. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ФК 4. Здатність моделювати зміст навчання та організувати освітній процес у закладах загальної середньої освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання, урахувати вікові та індивідуальні особливості учнів; організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язберезувальні технології, забезпечувати формування соціально-психологічного клімату в учнівському та педагогічному колективах задля конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу

ФК 5. Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання російської й англійської мов, російської та зарубіжної літератур на підставі передового вітчизняного й міжнародного досвіду, із урахуванням інтеграції навчальних предметів, методів, прийомів, форм, засобів, сучасних ефективних методик і технологій навчання, виховання та розвитку учнів (у тому числі й комп'ютерних).

ФК 7. Здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів, якісно реалізовувати види мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння, письмо) завдяки достатньому обсягові знань із фонетики, лексики, граматики, орфографії, пунктуації, стилістики й культури мовлення української, російської та іноземної мов. Володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів й підготовки творчих робіт; дотримуватися сучасних мовних норм з російської, англійської мов, використовувати різні форми й види комунікації в професійній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.

ФК 8. Здатність до організації самостійної роботи, спрямованої на опанування новими знаннями в галузі професійної діяльності; здійснювати власні дослідження в освітній діяльності проблемно-пошукового й творчого характеру, узагальнювати й оприлюднювати результати розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо).

ФК 9. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності, інтегрувати навчальну та дослідницько-пошукову діяльність, розвивати в учнів критичне мислення, креативні здібності, мотивацію пізнавальної діяльності.

Курсова робота виконуються в терміни, передбачені графіком навчального процесу, доводяться до студентів на початку навчального року.

Результати проведеного дослідження в рамках курсової роботи оформлюються у вигляді документу, який відповідає спеціальним вимогам що ставляться до такого типу робіт.

1. МЕТОДИКА РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ НАД ТЕМОЮ ДОСЛІДЖЕННЯ

Курсова робота – важливий етап підготовки здобувачів вищої освіти в університеті. Мета цієї науково-дослідної діяльності полягає в систематизації, розширенні теоретичних і практичних знань за фахом, застосування цих знань при вирішенні конкретних наукових завдань.

В університетах виконання курсових робіт – важлива складова процесу навчання і етапна форма підготовки фахівців. У процесі роботи формуються і удосконалюються раніше придбані здобувачами вищої освіти навички наукової діяльності.

Після затвердження теми наукового дослідження здобувач вищої освіти приступає до роботи над курсовою роботою. Попередньо ознайомившись з літературними джерелами, проаналізувавши наявні відомості щодо проблеми здобувач вищої освіти визначає мету й завдання майбутньої роботи, складає календарний план її виконання. Календарний план сприяє створенню логічної послідовності і термінів виконання окремих етапів роботи. План розробляється з урахуванням теми, мети і завдань дослідження, попередньої роботи, складності майбутнього експерименту, з урахуванням часу, обмеженого терміном здачі роботи. Календарний план курсової роботи обговорюється і коригуються науковим керівником.

Доцільність календарного плану полягає в ліміті часу на той чи інший етап роботи (підбір літератури по темі і її вивчення, формулювання узагальнень і висновків, оформлення курсової роботи і підготовка її до захисту). У календарний план, що складений перед початком виконання курсового дослідження, можуть вноситися необхідні зміни, що не порушують термінів закінчення роботи.

Здобувач вищої освіти складає план-проспект дослідження, що розкриває зміст роботи і послідовність викладу матеріалу. План-проспект складається на початку роботи над темою, на першому етапі, одночасно з підбором літературних та інших джерел. Зазвичай початковий план курсової роботи може змінюватися. Розділи плану можуть конкретизуватися, розширюватися, по-іншому формулюватися. План є основою курсової роботи і тексту, відображає її основні розділи.

Приклад ЗМІСТУ до роботи на тему
**«ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНОМУ
ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ В ПРОЦЕСІ ОВОЛОДІННЯ РОСІЙСЬКОЮ МОВОЮ
ЯК ІНОЗЕМНОЮ»**

ЗМІСТ

	Стр.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ.....	5
1.1. Інформатизація освіти як основа впровадження інформаційних технологій у процес оволодіння російською мовою як іноземною.....	5
1.2. Принципи навчання російської мови як іноземної в інформаційно-комунікаційному середовищі.....	9
Висновки за розділом 1.....	12
РОЗДІЛ 2. ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАННІ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....	13
2.1. Використання Інтернет-технологій та ресурсів у навчанні російської мови як фактор підвищення мотивації учнів.....	13
2.2. Специфіка навчання письмовим та усним видам мовної діяльності з використанням Інтернет-ресурсів на уроках російської мови.....	19
Висновки за розділом 2.....	27
ВИСНОВКИ.....	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	30
ДОДАТКИ.....	32

На початку роботи над темою курсової роботи здобувач вищої освіти знайомиться з необхідною літературою. При складанні повної бібліографії по темі роботи студенту необхідно звернутися не тільки до наукового керівника, але й до бібліографів наукових бібліотек. Важливо пам'ятати, що максимально повний список літератури по темі сприяє успішній роботі над курсовим дослідженням, відображає сучасний рівень вивчення обраної теми.

Наступні етапи роботи над темою дослідження – узагальнення вивченої літератури, накопиченого матеріалу і робота над текстом курсової роботи. Здобувач вищої освіти повинен постійно відвідувати консультації наукового керівника, вносити правки в чернетку дослідження. Після написання чернетки основної частини роботи здобувач вищої освіти робить необхідні узагальнення і висновки. Заключні етапи оформлення курсової роботи, її захист, який проходить публічно в присутності екзаменаційної комісії.

Отже, готуючись до виконання курсової роботи, студент обирає тему із Переліку, рекомендованого кафедрою, за якою закріплена дисципліна, що передбачає написання курсової роботи. Тема повинна зацікавити студента, викликати прагнення глибоко вивчити її суть. Після визначення теми студент повинен отримати першу настановчу консультацію у керівника курсової роботи. Під час консультації визначаються: загальні вимоги до роботи, порядок її виконання, орієнтовний план, джерела, які підлягають вивченню, зміст та методика проведення конкретного дослідження, визначаються терміни виконання етапів роботи.

Курсова робота передбачає такі етапи:

- добір теми, настановча консультація;
- затвердження графіку виконання роботи;
- складання бібліографії з теми;
- вивчення літературних джерел із теми дослідження;
- затвердження плану курсової роботи;
- формування понятійного апарату;
- додаткове вивчення літератури;
- збір емпіричного матеріалу (проведення спостережень);
- підготовка першого варіанту роботи;
- перевірка керівником першого варіанту роботи;
- внесення змін до плану та змісту роботи;
- оформлення остаточного варіанту роботи згідно вимог;
- подання курсової роботи на кафедру (за 2 тижні до захисту).

2. СТРУКТУРА ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Вимоги до змісту курсової роботи

Вимоги до курсової роботи розроблені згідно з *Наказом Міністерства освіти і науки № 40 від 12.01.2017* Про затвердження Вимог до оформлення дисертації (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#n88>)

Основна частина курсової роботи має містити: вступ; розділи курсової роботи; висновки.

У вступі подається загальна характеристика курсової роботи, а саме: обґрунтування вибору теми дослідження (висвітлюється зв'язок теми курсової роботи із сучасними дослідженнями у відповідній галузі знань шляхом критичного аналізу з визначенням сутності наукової проблеми або завдання); мета і завдання дослідження відповідно до предмета та об'єкта дослідження; методи дослідження (перераховуються використані наукові методи дослідження та змістовно відзначається, що саме досліджувалось кожним методом; обґрунтовується вибір методів, що забезпечують достовірність отриманих результатів та висновків); наукова новизна отриманих результатів (аргументовано, коротко та чітко представляються основні наукові положення, які виносяться на захист, із зазначенням відмінності одержаних результатів від відомих раніше); апробація матеріалів курсової роботи (зазначаються назви конференції, семінару, школи, місце та дата проведення); структура та обсяг курсової роботи (анонсується структура дослідження, зазначається її загальний обсяг). За наявності у вступі може також вказуватися практичне значення отриманих результатів – надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх практичного використання.

Підсумовуючи матеріал, зазначимо:

Актуальність теми (обґрунтування доцільності роботи). Актуальність та ступінь дослідженості проблеми розкривається шляхом стислого аналізу наукових доробок учених із даного питання і порівняння існуючих розв'язків проблеми. На основі визначених протиріч виділяється проблема, на розв'язання якої і будуть спрямовані дослідження.

Об'єкт дослідження – це частина реальної дійсності, яка підлягає дослідженню, тобто процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, і обране для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта і конкретизує, що саме в об'єкті буде вивчатись.

Мета дослідження полягає у встановленні, виявленні наукових фактів, формулюванні закономірностей, обґрунтуванні найбільш ефективних шляхів навчання й виховання. Тому в ній вживаються такі терміни: “визначити”, “дослідити”, “виявити”, “встановити”, “обґрунтувати”, “довести”, “перевірити”, “розробити” тощо.

Мета розкриває те, що автор хоче визначити при проведенні досліджень (остаточну мету): визначити залежності між чинниками; визначити зв'язки між явищами; розробити умови для усунення недоліків; розкрити можливості вдосконалення процесу; охарактеризувати обставини; простежити розвиток тощо.

Отже, у ВСТУПІ обов'язково мають бути такі елементи: актуальність, об'єкт, предмет дослідження, теоретико-методологічна основа дослідження, методи дослідження, мета та завдання курсовою роботи. ВСТУП завершується такими шаблонними реченнями: Дослідження складається зі вступу, двох-трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – ... сторінки.

Приклад вступу до роботи «**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ В ПРОЦЕСІ ОВОЛОДІННЯ РОСІЙСЬКОЮ МОВОЮ ЯК ІНОЗЕМНОЮ**»

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сучасний розвиток інформаційних та телекомунікаційних технологій вплинув на зміну статусу мови. Зважаючи на розширення політичних, економічних та культурних зв'язків, можливість доступу до великого обсягу науково-технічної інформації на сьогоднішній день, вивчення іноземної мови залишається актуальним і стає все більш значущим.

Унікальні можливості інформаційних технологій загалом та мережі Інтернет зокрема дозволяють наголосити на використанні різних методів та прийомів в освітньому процесі, формуючи пізнавальні інтереси учнів школи, студентів, залучаючи їх до самостійної роботи.

Об'єктом курсової є процес мовної підготовки в сучасному освітньому просторі.

Предметом дослідження є інтеграція інтернет-технологій у процес навчання російської мови як іноземної.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні використання Інтернет-технологій у сучасному освітньому процесі на прикладі вивчення російської мови як іноземної.

Для реалізації поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- розкрити особливості інформатизації освіти як основи впровадження інформаційних технологій у процес оволодіння російською мовою як іноземної;
- визначити принципи навчання іноземних мов у інформаційно-комунікаційному середовищі;
- розглянути та проаналізувати доречність використання Інтернет-технологій та ресурсів у навчанні російської мови як фактора підвищення мотивації учнів;
- охарактеризувати специфіку навчання письмових та усних видів мовної діяльності з використанням Інтернет-ресурсів на уроках російської мови як іноземної.

Для вирішення вищевикладених завдань використовувалися загальнонаукові методи теоретичного дослідження: аналіз та узагальнення основних положень педагогічної та методичної літератури з проблеми дослідження.

Теоретико-методологічну основу дослідження становлять наукові досягнення у таких галузях: інформатизації освіти та психолого-педагогічного обґрунтування можливостей використання інформаційних технологій у школі (Б. Гершунський, В. Садовничий, В. Солдаткін та ін.); технологій навчання (В. Беспалько, М. Віленський, М. Маслова, Н. Талізїна, Г. Селевко та ін.); компетентнісного підходу (І. Зимова, Ю. Фролов, В. Шадріков та ін.); особистісно-діяльнісного підходу (Ш. Амонашвілі, Є. Бондаревська, В. Серіков, І. Якиманська та ін.).

Наукова новизна курсової роботи полягає в тому, що виявлено та узагальнено можливості використання Інтернет-технологій та їх інтеграції у навчальний процес загалом і, зокрема, у методику викладання російської мови як іноземної.

Практична значущість дослідження. Матеріали цієї роботи можуть бути використані викладачами російської мови, студентами у процесі навчання методики викладання російської, як іноземної мови, під час написання рефератів, магістерських робіт, у практиці роботи шкільного вчителя.

Робота складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури. Загальний обсяг 32 сторінки.

Традиційно ПЕРШИЙ РОЗДІЛ присвячено теоретичному та методологічному аспектам досліджуваної проблеми, обов'язково має бути огляд літератури за темою.

У розділах курсової роботи має бути вичерпно і повно викладено зміст власних досліджень здобувача вищої освіти. У разі використання наукових результатів, ідей, публікацій та інших матеріалів інших авторів у тексті курсової роботи обов'язково повинні бути посилання на публікації цих авторів. Фрагменти оприлюднених (опублікованих) текстів інших авторів (цитати) можуть включатися до курсової роботи виключно із посиланням на джерело (крім фрагментів, які не несуть самостійного змістовного навантаження).

Розділи курсової роботи можуть поділятися на підрозділи (нумерація складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою), пункти (нумерація - з номера розділу, порядкового номера підрозділу і порядкового номера пункту, відокремлених крапкою), підпункти (нумерація – з номера розділу, порядкового номера підрозділу, порядкового номера пункту і порядкового номера підпункту, відокремлених крапкою). Розділи, підрозділи, пункти і підпункти нумеруються арабськими цифрами.

При нумерації формул і рисунків за наявності посилань на них у тексті курсової роботи проставляються через крапку номер розділу та номер формули (рисунка).

У висновках викладаються найбільш важливі наукові та практичні результати курсової роботи, вказуються наукові проблеми, для розв'язання яких можуть бути застосовані результати дослідження, а також можливі напрями продовження досліджень за тематикою курсової роботи.

За наявності практичного значення отриманих результатів надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання.

Список використаних джерел формується здобувачем вищої освіти в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Бібліографічний опис списку використаних джерел у курсовій роботі може оформлятися здобувачем наукового ступеня за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»:

КНИГА: Розіна І. М. Педагогічна комп'ютерно-опосередкована комунікація. Теорія і практика. К.: Школа, 2005. 460 с.

СТАТТЯ В ГАЗЕТІ (ЖУРНАЛІ): Кинелев В. Т. Образование для формирующегося информационного общества // *Информатика и образование*. 2014. № 5. С. 2-18.

ЕЛЕКТРОННИЙ РЕСУРС: Зелінська К. Б. Использование Интернет-технологий и ресурсов в обучении иностранному языку. URL: <http://xn---btb1bbcge2a.xn--p1ai/blog/2020-05-30-1575> (дата обращения 13.08.2021).

АВТОРЕФЕРАТ: Великолуг Л. Методика застосування інформаційних технологій у навчанні іноземних мов: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08. Київ, 2019. 20 с.

ЧАСТИНА РОЗДІЛУ КНИГИ: Кононенко Ю. Інструментальні засоби інформаційних технологій у практиці викладання та вивчення іноземної мови у вищій школі. Дулатова О. *Интернет-ресурси як оптимізації вивчення іноземної мови*. Київ: Наука, 2018. С 25-34.

До додатків може включатися допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття курсової роботи: таблиці допоміжних цифрових даних; ілюстрації допоміжного характеру; інші дані та матеріали.

2.2. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

Набір тексту здійснюється у форматі Microsoft Word (*.doc, *.rtf). Обсяг роботи – від 25 до 30 сторінок (повністю підготовлених до друку). Формат А4, кегль 14, гарнітура Times New Roman, всі поля (верхнє, нижнє, праве й лїве) – 2 см, міжрядковий інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25, вирівнювання сторінки по ширині. Лапки в тексті друкувати за зразком: «...», розрізняти дефіс (-) й тире (– , використовувати команду Ctrl- (минус!!!). У тексті статті біля прізвищ указувати лише один ініціал. Обв'язково повинні бути цитати з досліджуваних текстів. Приклади з епічних текстів подаються в лапках, з ліричних або драматичних – без лапок у стовпчик.

Приклад:

Цитування з джерел:

К. Зелінська констатує: «На сьогодні багато видавництв (Macmillan, Pearson, Oxford University Press) випускають не лише друковані навчальні посібники та їх електронні версії, а й створюють до них інтерактивні матеріали, серед яких можна назвати інтерактивні робочі зошити, інтерактивні вправи на основі відео, додаткові інтерактивні вправи з різних тем тощо» [5, с. 35].

Посилання на літературу в тексті слід давати у квадратних дужках після цитати, яка обов'язково подається в лапках. Наприклад, О. Зубов писав: «...»[2, с. 25], де перша цифра вказує порядковий номер джерела в списку використаних джерел, а друга – відповідну сторінку в цьому джерелі; електронне джерело (без сторінок) записуємо так: [3].

Список використаних джерел (не меш 25) оформлюється за певними правилами. Помилки в оформленні списку неприпустимі, свідчать про некомпетентність студента та неохайність дослідження.

3. ОЦІНКА ЗА КУРСОВУ РОБОТУ

3. ОЦІНКА ЗА КУРСОВУ РОБОТУ

Оцінювання курсової роботи здійснюється з позицій дотримання академічної доброчесності, ґрунтоване на етичних принципах, визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу, регламентоване чинними нормативними документами. Оцінювання здійснюється комісією, що затверджується кафедрою для захисту курсових робіт. Підсумкова оцінка за курсову роботу виставляється за 100-бальною шкалою оцінювання на основі таких критеріїв.

Науковим керівником дається відгук на виконану курсову роботу з попередніми балами 0–70 балів. На захисті відповідно студент має можливість отримати 0–30 балів. Критерії оцінювання курсової роботи на захисті наведені в Додатку 3.

Оцінка «Відмінно» (90-100 А) ставиться в тому разі, якщо зміст відповідає темі дослідження та відповідному науковому апарату; студент продемонстрував високий рівень самостійності під час виконання курсової роботи; вона відповідає всім вимогам, що ставляться до навчально-наукових робіт такого типу: тема розкрита повністю; матеріал репрезентовано відповідно до мети дослідження, орієнтований на шкільну практику; оформлення відповідає чинним вимогам до робіт такого типу; доповідь на захисті відображає зміст авторського проекту, відповіді на питання обґрунтовані.

Оцінка «Добре» (85-89 В) ставиться за наявності несуттєвих недоліків: поодинокі випадки порушення логіки викладу, вимог стилю, огріхи в оформленні; тема кваліфікаційного завдання розкрита, але є окремі недоліки

непринципового характеру: недостатньо використані інформаційні матеріали; доповідь логічна, але відображає не всі змістові акценти кваліфікаційного завдання; авторський проект загалом оформлений згідно з чинними вимогами, проте містить окремі несистематичні огріхи, доповідь на захисті не повністю відображає зміст авторського проекту, відповіді на питання не до кінця обґрунтовані.

Оцінка «Добре» (75-84С) ставиться за наявності незначних недоліків:

недостатньо конкретні висновки, поодинокі випадки порушення логіки викладу, вимог стилю, огріхи в оформленні; тема кваліфікаційного завдання розкрита, але є окремі недоліки принципового характеру: поверхово подаються ключові характеристики висвітлюваного матеріалу; недостатньо використані інформаційні ресурси; доповідь

логічна, але відображає не всі змістові акценти кваліфікаційного завдання; авторський проект загалом оформлений згідно з чинними вимогами, проте містить несистематичні огріхи, доповідь на захисті містить огріхи, частково відображає зміст авторського проекту, відповіді на питання не до кінця обґрунтовані.

Оцінка «Задовільно» (65-74 D) ставиться за наявності невідповідності

наукового апарату змісту викладеного матеріалу; тема кваліфікаційного завдання в основному розкрита, але є численні недоліки змістового характеру: теоретичний блок має реферативний характер, не містить аналізу підходів до висвітлення проблем, які мають місце в темі курсової роботи; в аналітичній (методичній) частині спостерігається надлишок елементів описовості; добір ілюстративного матеріалу не завжди вмотивований; є зауваження щодо оформлення авторського проекту, доповідь на захисті частково відображає зміст авторського проекту, відповіді на деякі питання не обґрунтовані.

Оцінка «Задовільно» (51-64 E) ставиться за наявності невідповідності понятійного апарату змісту викладеного матеріалу; тему курсової роботи проаналізовано поверхнево, є численні недоліки змістового характеру: теоретичний розділ має реферативний характер, не містить аналізу підходів до висвітлення проблем, заявлених у темі кваліфікаційного завдання; в аналітичній (методичній) частині спостерігається надлишок елементів описовості; добір ілюстративного матеріалу не завжди вмотивований; не витримано вимоги щодо оформлення, доповідь на захисті не повністю відображає зміст авторського проекту, відповіді на деякі питання не обґрунтовані. на певні запитання відповіді немає.

Оцінка «Незадовільно» (22-49 Fx) ставиться, якщо курсова робота, виконана відповідно до кваліфікаційного завдання суперечить окресленим вимогам; зміст роботи не відповідає темі; аналіз матеріалу виконаний поверхово; у роботі переважають описовість і реферативність, відсутня системність; ілюстрований матеріал дослідження не паспортизований; є суттєві огріхи в оформленні роботи, доповідь на захисті не відображає зміст авторського проекту, відповіді на питання не обґрунтовані або відсутні.

Оцінка «Незадовільно» (0-21 F) ставиться в тому разі, коли авторський проект до захисту не представлено або поданий матеріал не відповідає темі, змісту й меті курсової роботи, доповідь на захисті не відображає тему, мету та зміст авторського проекту, відповіді на питання відсутні.

Основна навчальна література:

Словники:

1. Ожегов С. И. Толковый словарь русского языка [Текст] : около 100 000 слов, терминов и фразеологических выражений / под общ. ред. Л. И. Скворцова. 28-е изд.,

перераб. Москва : Мир и Образование : ОНИКС, 2012. 1375 с.

2. Сводный словарь современной русской лексики. Т.1- 2 т. / Под редакцией Р.П. Рогожниковой. Рецензенты: Е.А. Левашов, Л.В. Малаховский. Москва: Русский язык. 1991. 800с +741 с.

3. Лопатин В. Русский орфографический словарь. Москва: Российская академия наук. Институт русского языка им. В. В. Виноградова, 2005. 1176 с.

4. Русский орфографический словарь : около 200 000 слов / [авт. О. Е. Иванова, В. В. Лопатин, И. В. Нечаева, Л. К. Чельцова ; под ред. В. В. Лопатина, О. Е. Ивановой] ; Рос. акад. наук, Ин-т рус. яз. им. В. В. Виноградова ; программа «Словари XXI века». Изд. 4-е, испр. и доп. Москва : АСТ-ПРЕСС, 2012. XIII, [1], 877, [2] с. (Фундаментальные словари русского языка).

5. Тихонов А.Н. *Словообразовательный словарь русского языка*: В 2 т. Москва: АСТ 2-е изд. 2008. 944 с.

6. Абрамов Н. Словарь синонимов и сходных по смыслу выражений. 8-е изд., стереотип. Москва: АСТ, 2008. 672 с.

Література

1. Барко В. І. Роль креативності у формуванні професійної компетентності. *Вісник Національної академії оборони України*. Зб-к наук. праць. Київ : НУОУ, 2010. Вип. 6 (19). С. 69–75.

2. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання [Текст]: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с. (Інформація та документація).

3. Варзацька, Л. Типи інтегрованих уроків у системі компетентнісної мовної освіти. *Дивослово*. 2013. № 11. С. 2–9.

4. Даниленко Л.І. Системи освітніх технологій : навч.-метод. комплекс з дисципліни / Л.І. Даниленко. Київ: Міленіум, 2003. 24 с.

5. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 р. № 1392). *Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України*. 2012. № 4–5. С. 3–56. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-п>.

6. Інноваційні технології навчання української мови і літератури. Тернопіль : Астон, 2005. 204 с.

7. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з мов національних меншин, що розміщені на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України (лист

МОН України від 30.08.2013 № 1/9–592 «Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання російської мови та інших мов національних меншин для використання в загальноосвітніх навчальних закладах, де навчаються рідною мовою або вивчають її». URL: www.mon.gov.ua

8. Мокін Б. І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с.

9. Наволокова Н. П. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій/ авт.-уклад. Н. П. Наволокова. Харків: Вид. група „Основа”, 2009. 176 с.

10. Російська мова. Програма для 5–9 класів ЗНЗ з навчанням українською мовою (вивчення з 5 класу). URL: <https://osvita.ua/school/program/program-5-9/84959/>

11. Основи наукового мовлення [Текст]: навч.-метод. посіб. / уклад. : О. А. Бобер, С. А. Бронікова, Т. Д. Єгорова та ін.; за ред. І. М. Плотницької, Р. І. Ленди. Київ : НАДУ, 2012. 48 с.

Електронні ресурси:

1. На сайті МОН України <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/elektronni-pidruchniki.html> та ІМЗО доступні посилання на електронні версії підручників для 5 та 9 класів за посиланням: <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/elektronni-versiji-pidruchnykiv-dlya-uchniv-9-h-klasiv/bolharska-hahauzka-polska-krymskotatarska-moldovska-rumunska-rosijska-polska-novohretska-uhorska-movy-9-klas/>

2. Освітній сайт вчителя російської мови (https://s1literator.ucoz.ru/index/filmy_shkolnoj_programmy/0-122)

3. Новітні методики викладання російської мови http://uchitel-slovesnosti.ru/publ/konspekty_urokov_russkogo_jazyka/urok_russkogo_jazyka_v_sovremennoj_shkole

**ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ 4 КУРС 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА. МОВА І
ЛІТЕРАТУРА (РОСІЙСЬКА, АНГЛІЙСЬКА)**

1. Підручник як провідний засіб навчання російської мови у 5-9 класах.
2. Принцип диференційованого підходу до навчання російської мови.
3. Ігрові елементи на уроках російської мови у процесі вивчення теми «Службові частини мови».
4. Ігрові елементи на уроках російської мови у процесі вивчення теми «Числівник».
5. Навчання науковому стилю на заняттях з російської мови у школі.
6. Навчання публіцистичному стилю на заняттях з російської мови.
7. Навчання художнього стилю на заняттях з російської мови у школі.
8. Особливості колективних видів роботи на уроках російської мови.
9. Методи та прийоми навчання стилістиці.
10. Естетичне виховання учнів на уроках російської мови, як іноземної.
11. Метод проектів у викладанні російської мови.
12. Інтерактивні методи навчання російської мови як іноземної.
13. Використання сучасних технологій на уроках російської мови як іноземної.
14. Реалізація загальнометодичних принципів у процесі навчання російської мови.
15. Застосування тестів як засобу діагностики знань і вмінь із російської мови.
16. Дослідницький метод на уроках російської мови.
17. Формування комунікативної компетенції школярів під час навчання російської мови.
18. Комплекс вправ на формування мовної культури учнів під час навчання словотвору.
19. Система завдань для складання лексичного словника-мінімуму у процесі вивчення лексики.
20. Специфіка письмових завдань у процесі навчання російської мови.
21. Система роботи з розвитку зв'язного мовлення учнів на уроках російської мови.
22. Розвиток читацького інтересу через нестандартні форми уроків позакласного читання.
23. Реалізація міжпредметних зв'язків на роках російської мови.
24. Використання різноманітних форм позакласної роботи з підвищення мотивації до вивчення російської мови.
25. Застосування диференційованого підходу на уроках російської мови як засобу активізації пізнавальної діяльності учнів.

26. Система роботи з підготовки учнів до участі в олімпіадах з російської мови.
27. Роль навчально-методичного комплексу з російської мови у реалізації принципу єдності навчання та виховання.
28. Робота з розвитку зв'язного мовлення у 5-6 класах.
29. Домашні завдання та прийоми їх перевірки у 5-7 класах.
30. Система повторення у процесі вивчення однієї з тем шкільного курсу російської мови.
31. Індивідуалізація навчання на уроках російської мови.
32. Робота над граматичними поняттями, визначеннями, правилами.
33. Особливості навчання орфографії у 6 класі.
34. Труднощі формування пунктуаційних навичок у 8-9 класах.
35. Прийоми роботи над орфографічними та пунктуаційними помилками у 6 класі.
36. Роль шкільного кабінету російської мови у формуванні пізнавальних інтересів учнів.
37. Використання навчально-методичного книжкового комплексу для вчителя у роботі над одним із розділів шкільного курсу російської мови.
38. Прийоми роботи з орфографічним словником підручника для 5-7 класів.
39. Формування у школярів готовності до самоосвіти у процесі навчання російської мови.
40. Використання матеріалів періодики для реалізації принципу єдності навчання та виховання на уроках російської мови та у позакласній роботі.
41. Використання телепередач як шляху реалізації принципу єдності навчання та виховання на уроках російської мови та у позакласній роботі.
42. Навчання орфоєпії у 6-7 класах.
43. Збагачення словникового запасу учнів на уроках російської мови.
44. Робота над текстом як одиницею мови на уроках російської мови.
45. Особливості роботи зі стилістики у 5-8 класах.
46. Зв'язок позакласної роботи з уроками підготовки до творів.
47. Використання сучасних технологій у процесі навчання російської мови.
48. Формування комунікативної компетенції школярів у процесі навчання російської мови.
49. Рівнозначне навчання російської мови як спосіб індивідуалізації процесу навчання.
50. Комплекс вправ на формування мовної культури учнів під час вивчення словотвору.
51. Система завдань для складання лексичного словника-мінімуму у рамках проектної технології.
52. Вивчення морфологічних норм у процесі навчання російської мови як іноземної.
53. Красознавчий матеріал на уроках розвитку зв'язного мовлення.

Титульна сторінка курсової роботи

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
Кафедра світової літератури та російського мовознавства

КУРСОВА РОБОТА

з теми:

Студента (Студентки) 3 курсу
Напрямок підготовки: Середня освіта
спеціальності «Мова та література (російська, англійська)»

Керівник: к

Національна шкала: _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS

Члени комісії _____ (П І П викладача кафедри)

[підпис]

_____ (П І П викладача кафедри)

[підпис]

_____ (П І П викладача кафедри)

[підпис]

м. Полтава-20...

ДОДАТОК 3

РЕЦЕНЗІЯ на курсову роботу

Тема _____

П.І. _____ здобувача
освіти _____

№ з/п	Критерії	Бали	Оцінка в балах
1.	Актуальність обраної теми дослідження	0–10	
2.	Оформлення курсової роботи відповідно до визначених вимог	0–10	
3.	Відповідність логічної побудови роботи поставленій меті і завданням	0–10	
4.	Ступінь самостійності проведення дослідження	0–10	
5.	Ґрунтовність розроблених висновків та пропозицій в курсовій роботі	0–10	
6.	Повнота списку використаних джерел і його використання в роботі	0–10	
7.	Ґрамотність, науковий стиль викладу.	0–10	
8.	Якість захисту роботи: - уміння стисло, чітко й послідовно викласти сутність і результати дослідження; - володіння матеріалом, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди.	0 – 15 0 – 15	
		0–100	

Науковий керівник: